

ODŮVODNĚNÍ

k návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo životního prostředí

2014

ODŮVODNĚNÍ

I. OBECNÁ ČÁST

A Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace

1 Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů

1.2 Definice problému

S výkupem odpadů je v České republice dlouhodobě spojen problém výskytu krádeží kovů. Osoby, které předávají kovové odpady do zařízení ke sběru a výkupu odpadů, se při získávání kovových předmětů dopouštějí řady trestných činů od krádeží, poškození cizí věci, ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení až po obecné ohrožení. Důležitým problémem je možnost zpětného prokázání provádění takovéto trestné činnosti. V České republice tak k důslednému uplatňování trestněprávní odpovědnosti nedochází a rozsah trestné činnosti v dané oblasti neklesá. Statistiky Policie ČR ukazují, že v letech 2010 a 2011 došlo k více než dvojnásobnému nárůstu trestné činnosti související s nelegálním získáváním kovů. Trestná činnost spojená s výkupem kovů v současné době přináší značné škody zejména na obecně prospěšných zařízeních, které mnohonásobně převyšují cenu kovového odpadu.

Nemožnost účinné kontroly a neefektivita dosavadního omezení výkupu kovů stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech (dále jen „zákon“) a ve vyhlášce č. 383/2001 Sb. o podrobnostech nakládání s odpady (dále jen „vyhláška“) vyvolává potřebu změny současné právní úpravy.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Současné nastavení § 18 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, a § 8 vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů, obsahuje nástroje pro omezení výkupu kovů pocházejících z trestné činnosti, jako je povinná identifikace předávajících osob, zákaz výkupu vymezených předmětů od fyzických osob nebo zákaz platby za vymezené druhy odpadů v hotovosti. Jako odpady, za něž není možné poskytovat úhradu v hotovosti a které není možné vykupovat od fyzických osob, jsou vymezeny odpady mající povahu uměleckého díla nebo jeho části, pietního nebo bohoslužebného předmětu nebo jeho části, průmyslového strojního zařízení nebo jeho části, obecně prospěšného zařízení nebo jeho části, zejména zařízení pro hromadnou dopravu, dopravního značení, součásti nebo příslušenství veřejného prostranství a pozemních komunikací a energetické, vodárenské nebo kanalizační zařízení, nebo části vybraného výrobku, vybraného odpadu a vybraného zařízení podle § 25 odst. 1 písm. c) a h) zákona.

Problém představuje zejména obcházení povinnosti evidence osob, které odpady do zařízení předávají, čímž dochází ze strany provozovatelů zařízení ke krytí osob, které kradené kovové předměty do zařízení dodávají, přičemž jim není možné prokázat, že tak činní úmyslně.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

- a) původci odpadů,
- b) fyzické osoby, právnické osoby,
- c) provozovatelé zařízení ke sběru a výkupu odpadů.

1.5 Popis cílového stavu

Zlepšení kontroly výkupu kovových odpadů a snížení rizik souvisejících s trestnou činností spojenou s krádežemi kovových předmětů a jejich prodeje jako kovového odpadu do zařízení ke sběru a výkupu odpadů.

1.6 Zhodnocení rizika

Nadále existující faktická nemožnost zpětně prokázat trestnou činnost konkrétních osob, které odcizují kovové předměty a prodávají je jako odpad do sběrů a výkupů odpadů. Riziko související s krádežemi kovů má v mnoha případech podobu obecného ohrožení.

2 Návrh variant řešení

2.1 Varianta 0

Zachování aktuálního stavu nastavení zákazu poskytovat úplatu v hotovosti pouze u odpadů, které je zakázáno vykupovat od fyzických osob.

2.2 Varianta 1

Změna § 8 vyhlášky, kterou se povinnost provozovatele zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů poskytovat úhradu za vykoupené a odebrané odpady pouze bezhotovostně rozšiřuje na všechny kovové odpady.

3 Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

- a) Varianta 0

Současná právní úprava umožňuje obcházení legislativních omezení, přičemž neexistuje dostatečná možnost kontroly. Jejím pozitivem je jednoduchost předávání odpadů do výkupů a malá administrativní náročnost u odpadů, za které je v současné době možné poskytovat úhradu v hotovosti.

Dle policejních statistik došlo v roce 2013 téměř ke 12 tisícům krádeží kovových materiálů, škoda dosáhla 509 milionů korun. Započteny jsou přitom jen trestné činy, vedle toho došlo ještě k tisícům přestupků.

- b) Varianta 1

Takováto změna vyhlášky rozšiřuje povinnost provozovatele poskytovat úhradu za vykoupené a odebrané odpady pouze bezhotovostně na všechny kovové odpady. Tento přístup na jedné straně neomezuje výkup odpadů, který je v případě, že jsou vykupovány věci, které jsou skutečně odpadem, případně odpady, které doposud nebyly odevzdány do systému sběru,

velmi environmentálně a hospodářsky přínosný, na druhé straně umožňuje mnohem větší kontrolu této činnosti a možnost dohledání pachatelů trestných činů spojených s výkupem odpadů. V případě bezhotovostní platby je totiž identifikovatelný příjemce této platby a v případě výkupu kradených předmětů nebo odpadů může údaj o příjemci představovat velmi důležitou informaci, jak pro kontrolní orgány v oblasti odpadového hospodářství, tak pro orgány činné v trestním řízení. Takovouto informaci není v současné době možné získat z evidence osob a odpadů vedené provozovateli zařízení k výkupu odpadů, protože ti zde velmi často uvádějí údaje z neexistujících nebo falešných občanských průkazů.

Dopad na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

S každým snížením trestné činnosti v této oblasti se snižují i náklady státního rozpočtu, jako příklad je možné uvést:

- snížení administrativní zátěže Policie ČR (méně případů, více informací k nalezení pachatele atd.),
- snížení množství finančních prostředků vynaložených na obnovu poškozených věcí ve vlastnictví státu nebo ve vlastnictví jiných subjektů, které čerpají finanční prostředky ze státního rozpočtu.

Dopady na podnikatelské subjekty

Bankovní produkty jsou v současné době velmi různé a tak mezi náklady je možné zahrnout případné poplatky spojené s vedením účtu a odchozími platbami, které ale ve výsledku jsou zanedbatelné oproti přínosům, které tato novela přináší.

Jedná se zejména o snížení nákladů spojené s nákupem či opravou dané věci v případě jejího poškození či odcizení.

Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje)

S každým snížením trestné činnosti v této oblasti se snižují i náklady obcím i krajům, které vynakládají nemalé finanční prostředky (například nová víka kanalizačních vpustí, kryty od veřejného osvětlení, dotace subjektům, které byly poškozeny atd.).

Sociální dopady

Každá činnost, která vede k transparentnosti, má pozitivní dopad na poctivé obyvatele a naopak odrazuje ty nepoctivé od případné trestné činnosti, která sebou přináší pouze náklady.

Dopady na životní prostředí

Dopad na životní prostředí je v tomto případě nepřímý, protože v případě, že se podaří snížit počet krádeží předmětů, které by majitelům mohli sloužit ještě několik let, tak se sníží objem odpadu, který je nutné po výkupu zpracovat a také úspora energie spotřebovaná na nové výrobky, které si okradení majitelé musí pořídit.

3.2 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Tabulka 1: Porovnání nákladů a přínosů

Varianta	Stručný obsah	Přínosy	Hodnocení	Náklady	Hodnocení
Varianta 0	současný stav	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty			
				náklady spojené s trestnou činností zlodějů kovů	*****
		Podnikatelské subjekty			
				náklady spojené s trestnou činností zlodějů kovů	*****
		Územní samosprávné celky (obce, kraje)			
				náklady spojené s trestnou činností zlodějů kovů	*****
		Sociální dopady			
				náklady spojené s trestnou činností zlodějů kovů	*****
		Životní prostředí			
		náklady spojené s trestnou činností zlodějů kovů	**		
Varianta 1	bezhotovostní platba	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty			
				náklady spojené s trestnou činností zlodějů kovů	*** až ****
		Podnikatelské subjekty			
				náklady spojené s bezhotovostní platbou	*
				náklady spojené s trestnou činností zlodějů kovů	*** až ****
		Územní samosprávné celky (obce, kraje)			
				náklady spojené s trestnou činností zlodějů kovů	*** až ****
		Sociální dopady			
				náklady spojené s trestnou činností zlodějů kovů	*** až ****
Životní prostředí					
		náklady spojené s trestnou činností zlodějů kovů	*		

- bez dopadů, * velmi nízké, ** nízké, *** střední, **** vysoké, ***** velmi vysoké

4 Návrh řešení

4.1 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

1. Varianta 1
2. Varianta 0

Doporučujeme přijmout Variantu 1, která sice představuje mírné navýšení nákladů podnikatelských subjektů, ale ve srovnání s náklady, které vznikají v souvislosti s trestnou činností, jsou zanedbatelné.

5 Implementace doporučené varianty a vynuovení

Orgánem odpovědným za implementaci navrhované právní úpravy je Ministerstvo životního prostředí.

Dalšími orgány veřejné správy, které dohlížejí nad dodržováním povinností vyplývajících z vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady a vyhlášky č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, jsou obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady, Česká inspekce životního prostředí a Česká obchodní inspekce.

Vynuovení vyhláškou stanovených povinností prostřednictvím pokut, případně i pomocí opatření ke zjednaní nápravy, zajišťují především krajské úřady, Česká inspekce životního prostředí a Česká obchodní inspekce a v méně závažných případech i obecní úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

Pro zajištění dodržování navrhované právní úpravy ze strany regulovaných subjektů budou využívány stávající mechanismy, tj. možnost sankcionování pro případ nedodržování stanovených povinností na základě skutkových podstat stanovených v platném zákoně o odpadech. Nástrojem pro odhalování porušení pravidel stanovených zjednodušenou právní úpravou je kontrola prováděná orgány veřejné správy (zejména Krajskými úřady, obecními úřady obcí s rozšířenou působností, Českou inspekcí životního prostředí a Českou obchodní inspekcí České republiky) a dále Informační systém sledování toků vozidel s ukončenou životností.

6 Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti regulace provede MŽP do tří let ode dne účinnosti navrhované právní úpravy.

7 Konzultace a zdroje dat

1. ZEMAN, Jaroslav et.al. *Návrh senátního návrhu zákona senátora Jaroslava Zemana a dalších senátorů, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů*. Praha: Senát parlamentu České republiky, 2013. 13 s.

2. Mgr. et. Mgr. Štěpán Jakl, Ministerstvo životního prostředí, odbor odpadů
3. Ing. Jiří Havlík, účetní
4. *Stamilionový byznys aneb Jak udělat přítrž krádežím kovů* [online]. 17. 2. 2014 [cit 2014-08-15]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/byznys/cesko/stamilionovy-byznys-aneb-jak-udelat-pritrz-kradezim-kovu_298236.html#.U-3-iFPRqco

8 Kontakt na zpracovatele RIA

Ing. Martina Pišková
Odbor ekonomických a dobrovolných nástrojů
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, Praha 10, 100 10
email: martina.piskova@mzp.cz
tel: +420 267 122 151

B Zhodnocení souladu s ústavním pořádkem České republiky, s mezinárodními smlouvami, jimž je Česká republika vázána, a s předpisy Evropské unie, judikatury soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie, popřípadě s legislativními záměry a s návrhy předpisů Evropské unie

Návrh vyhlášky je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Na řešenou oblast se nevztahují žádné předpisy Evropské Unie ani žádné mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána.

C Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zmocňovacím ustanovením § 18 odst. 11 zákona.

D Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Hospodářské a finanční dopady navrhované právní úpravy na státní a ostatní veřejné rozpočty, podnikatelské prostředí a životní prostředí jsou podrobněji řešeny v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace. Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné negativní sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny. Nepředpokládá se negativní dopad na rovné postavení mužů a žen ani na životní prostředí.

E Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Návrh vyhlášky nemá žádné dopady, co se týče zákazu diskriminace.

F Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh vyhlášky nemá žádné dopady ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

G Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovanou právní úpravou se pouze rozšiřuje na všechny kovové odpady stávající zákaz poskytování úhrady v hotovosti za vykoupené a odebrané odpady. Návrh tak nemá žádné dopady z hlediska korupčních rizik.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Čl. I - Změna § 8 odst. 5

Podle § 18 odst. 5 zákona o odpadech nesmí provozovatel zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů vykupovat nebo odebírat odpad stanovený prováděcím právním předpisem a poskytovat za odebraný nebo vykoupený odpad stanovený právním předpisem úplatu v hotovosti. Vyhláška obě tyto skupiny odpadů vymezila v § 8 odst. 5 jako odpady mající taxativně stanovenou povahu. Z tohoto ustanovení se v návrhu vypouští ta část věty, která stanoví zákaz poskytování úplaty v hotovosti. Tím dojde k rozšíření povinnosti provozovatele zařízení poskytovat úhradu za vykoupené nebo odebrané odpady pouze bezhotovostně na všechny kovové odpady uvedené v § 8 odst. 2 vyhlášky.

Čl. II - Účinnost

Navrhuje se účinnost od 1. ledna 2015, aby byla dána přiměřená legisvakanační lhůta.